

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De sanct[is] martyrib[us] Gorgonio [et] Dorotheo Sermo

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Her. d' scis gorgonio et dorotheo

Tertium est signum penalis

toleratio. Vultus enim penas labores pro dei amore sustinuit. j. Lopez. xij. Charitas patiens est. oia suffert. oia sustinet. Unus noluit bruis Egidius quod adhiberet ei aliquam medicinam ad curandum vulnere supradictum in capite suo: sed postquam dominum rogavit ut quod diu esset in hoc seculo p[ro]fite sanitati nullatenus redderet. Sciebat utique quoniam sic dicitur Beatus. P[ro]p[ter] tribulatio[n]em est via vite: via gl[ori]e: via civitatis h[er]itaculi: via regni. Apparuit itaque charitatis excellentia in Beato Egidio r[ati]o[n]e cui recte dicitur lumen ad quod inspicere debemus: t[ame]n ad exemplar scitatis. Itaque quod ingrediuntur lumen videant. In quod utique lumine discere debent ex toto corde deum diligere.

Tertium est lumen gl[ori]ose manifestationis. Ps. Illuxerunt cornu catoc[us] tue orbiterre. Operatus est miracula triplaciter.

Primo quia sibi morbi cedebant. Secundo quia sibi elementa obediebant. Tertio quia sibi futura patebant.

Primo quia sibi morbi cedebant. Bar. vi. Sup[er] egros manus imponet et bene habebunt. Sanavit filia theocriti due a febre quod per medicos curari non poterat. Beatus egrotum illum cui tunica dedit. Beatus quoniam p[er]cussus et irrisus a serpente. Beatus cura vit karolum regem Fr[an]corum a morbo spirituali p[er]ti quod nemi vniquam nec etiam ipse Egidius ausus fuerat confiteri. Ipse autem missam celebravit et pro rege oravit: apparuit angelus super altare: cedula ponens in quo scriptum erat et regis p[er]tinam et eius intercessio dimissum. Adiectus autem erat in fine sedule quod quisquis scitum egidii autem pro quolibet commisso invocaret: si tamen ab illius p[ro]p[ter]tatione cessaret: remissum sibi a domino crederet. Beatus demoniacos multos curavit. Bar. vlti. In nomine meo demonia eijciet.

Secundo sibi elementa obediebant. Natus enim inter p[er]cellas despanitibus suis oronibus respectat: sedavit. Beatus terre elementares qualitates ad dispositio[n]em vite convenienter reduxit: et sic mortuum suscitavit.

Tertio futura sibi patebant. prout enim suorum obitu spiritu revelate p[re]senti

uit. Beatus quibusdam spiritualibus fratribus monasterii sui eversione haud longo tempore ab hostibus h[er]editaria indicavit. Beatus exivit sui die imminere et innotuit. quod et quibusdam fratribus indicavit: eos etiam ut prole oraret h[er]editaria deprecans. Beatus autem nocte dominica kal. septembris migravit ad dominum circa annum domini. dccc. Assuerunt autem plurimi quod viderunt se angelorum choros audisse: scilicet etiam in celum cum laudibus descenderes. Esa. lv. In leticia egrediemini et in pace deducemini. Ad hoc lumen gl[ori]ose manifestationis scitatis beati egidii aspiciamus: deorsum ut videamus quod digne debeat a nobis honorari quod tam gl[ori]osis operibus honorificatus est a domino. Et lumen sue scitatis contemplerur: ut cum pro fratribus studeamus imitari: et cum eo tandem in celum mereamur coronari Amen.

De sanctis martyribus Gorgonio et Dorotheo Sermo

Patientia

Patientia est virtus que auras vias. Lu. xij. Nullus nisi querat auras h[er]editaria rationis v[er]u[m]. quod ut dicitur Boetius in fine p[ro]p[ter] de consolat. Abhinc mens est vincitque fr[an]co. hec vbi regnat. hec. ani passio[n]es. Remo autem nisi ratione v[er]u[m] est h[er]editaria et possessione sui et suorum operationum. Unus dicitur de h[er]editaria turbato et impati[n]te quod sup[er]p[ro]p[ter] h[er]editaria dicitur. Qui patiens est exaltat stulticia sua. Nullus h[er]editaria patia h[er]editaria possessione aie sue. Ita bene dicitur in patia via et c. Patia h[er]editaria necessaria est. custodit enim v[er]u[m] sic arca thesauri. Greg. i. pro euang. homel. xv. Zedico possessio aie i p[ro]p[ter]tate patie ponit: quod radit oim custodit p[ro]p[ter]tate est patientia. p[ro]p[ter]tate enim possidemus anias n[ost]ras. quod dicitur nobis sicut dicitur dicitur. hoc ip[s]um incipim[us] possidere quod sumus. Hec Greg. H[er]editaria at exemplum sp[irit]uale patientie i gl[ori]osis istis martyribus gorgonio et dorotheo. Hanc autem patientiam habuerunt: et eorum exemplo h[er]editaria debemus p[ro]p[ter]tate ex triplici consideratione.

Prima est consideratio d[omi]n[ic]e passio[n]is. Unus dicitur Aug[ustinus]. li. d[omi]n[ic]i p[ro]p[ter]tate v[er]u[m] dicitur. Si passio saluatoris ad memoriam revocet: nihil cadit quod non est a quo tolere. p[ro]p[ter]tate

em sūt q̄ toleram? si recordemur q̄d bibe-
rit ad patibulū q̄ nos inuitat ad celū. Ille
em opprobria: irrisiones: contumelias: ala-
pas: spūta: flagella: coronā spineā: crucēq̄
sustinuit: et nos miserī ad nram p̄fusionez
vno s̄mōe fatigamur: vno p̄bo deieimur.
Hec ille. et Berni sup̄ Lan. Dolores et la-
bores ch̄i et ea oia q̄ p̄ nobis sustinuit me-
ditari dicit sapiam. hec me in aduersis eri-
gunt: in p̄p̄eris dep̄munt: inf̄ aduersa tri-
stiaq̄ hui⁹ seculi via regia iecedēti tutū ple-
ne v̄trobiz ducant. Hec mea sūma philo-
sophia scire iesum ch̄m et hūc crucifigum
Hec ille. Hec erat p̄fecto philosophia san-
ctoꝝ martyꝝ q̄ ex tali p̄sideratione afficie-
bant mirabiliter triplici affectione inductiua
patientie.

Prima ē affectio charitatiue dilectionis.

Secunda ē affectio p̄formatiue imitatiois

Tertia ē affectio hūiliatiue subiectionis

Prima igit̄ ē affectio rē.

Ubi Berni. Sup̄ oia te mihi amabilem red-
dit o bone iesu calix quē bibisti op̄ redem-
ptiois nre. h̄ oino amore nrm facile vendi-
cat sibi. Hec ille. Hec aut̄ affectio amoris
diuini est maxie inductiua patientie. j. Cor.
xij. Charitas patiens est. et Lan. vl. For-
tis ē vt mors dilectio. et Aug. Via seua et
imania facilia et p̄pe nulla facit amor. Sic
dem amor fecit istos martyres sic fortes:
sic p̄stantes vt nullaten⁹ cimerēt cōminati-
onē imp̄toris nec amissionē cuiuscūq̄ bo-
ni aut honoꝝ sp̄alis imo ip̄i p̄p̄ ch̄i amo-
rē oia t̄palia etia vitā p̄p̄iā contēpserūt cū
tū pus essent p̄mi cubicularij imp̄toris et
eoꝝ p̄rudētia totū regebat imperiū. Ro.
vij. Quis nos sepa. a cha. det rē. vide ibi.
Ubi uenient cuiuslibet eoꝝ cōcipere p̄t̄ il-
lud q̄d de moyse d̄: Heb. ij. Fide moyses
grādis effect⁹ negauit se eē filiū filie pha-
raonis: maḡ eligēs affligi cū p̄lo dei q̄
t̄palis pcti h̄ie iocunditate maiores d̄ul-
tias extimans thesauro egyptioꝝ imp̄ro-
perū ch̄i. Aspicebat em in remunerati-
onē. Hec ibi. **H**i em b̄i martyres p̄p̄ ch̄i
stū abnegauerūt officia q̄ habebat i curia
imp̄toris: ecce p̄temp̄ honoꝝis. Et po-
t̄ elegerūt affligi cū alijs ch̄ianis q̄ deli-
tiose uiuere: ecce p̄temp̄ delictay. et ma-
ius lucrā putauerūt iniuriā pati. p̄ ch̄o q̄

h̄ie copiā auri et argenti: ecce p̄temp̄ d̄i-
uitiay. Item ip̄a feruentis amoris fec̄ eos
p̄stantes ad palā arguendū imp̄torē de
sua crudelitate erga ch̄ianos. **U**nde legē
dā. Non fecerūt v̄tq̄ vt adularioꝝ q̄z lin-
gue (vt ait August.) alligant aias in pctis
imo p̄stantissime locuti sūt secluso oi timo-
re. j. Jo. ij. Perfecta charitas foras mittit
timorē. **P**rofecto v̄tq̄ eoꝝ poterat vice-
re cū paulo Phil. ij. **S**ibi uiuere ch̄is est
et mori lucrū.

Secunda est p̄formatiue imi-

tationis affectio. **S**iquidē debem⁹ multū af-
fici ad ch̄i imitationē. q̄ vt d̄: Eccl. xij.
Magna gl̄ia seq̄ d̄im. **J**ō libent̄ pati de-
bem⁹ quē admodū et ip̄e passus ē. j. Petri.
iij. **C**h̄o in carne passus et vos eadē cogi-
tatione armami. et Heb. xij. **D**epōnētes
oē pond⁹ et circūstans nos pctm p̄ patien-
tiā curram⁹ ad p̄positū nobis certamē aspi-
cētes in aurore fidei et p̄sumatorē iesū
p̄posito sibi gaudio sustinuit crucē p̄fusiōe
p̄temp̄ta. Hec ille. **S**ic itaq̄ fecerūt gl̄io-
si martyres: ch̄o passus sp̄ali q̄dā confor-
mitate siles effecti. **I**sti em sunt q̄ uenerūt
ex magna tribulatione et lauerūt stolas su-
as in sanguine agni. Heb. xij. **I**n occasione
gl̄ioꝝ mortui sunt p̄ ch̄o.

Tertia ē affectio hūiliati-

ue subiectionis. **C**ū em p̄sideram⁹ q̄ ch̄us
tot et tanta p̄ nobis passus ē: sic se. p̄ nobis
hūiliauit fact⁹ obediens vsq̄ ad mortē. vt
h̄i Phil. ij. **O**ino affici debem⁹ ad oia hu-
militer p̄ ip̄o sustinēda nos ei totalit̄ subij-
ciendo et acceptando q̄scūq̄ tribulatio-
nes: attendētes q̄i cuiuslibz nrm dictū eē il-
lud. j. Re. xviij. **Q**uod pateris fec̄ tibi d̄ns:
tu aut̄ q̄s es vt p̄radicas deo? **N**unquid
vos p̄ figulū: aut securis mouebit⁹ p̄ euz q̄
secat in ea? **J**ō. **M**erib. ij. **D**isciplinā d̄ni fili
mi ne abicias nec deficias cū ab eo corri-
peris. **Q**uem em diligit d̄ns corripit. Hec
ibi. **E**x p̄sideratione itaq̄ d̄nice passionis
affecti sunt gl̄iosi martyres ad hūiliter su-
stinendū in corp̄o suis q̄cūq̄ tormentoꝝ
genera: attendētes illud. j. **C**or. vj. **E**m
pri estis p̄cio maḡ gl̄ificate q̄ et porta. deū
in corp̄e v̄o. Hec ibi. **S**ic q̄ p̄z p̄ma con-
sideratio inductiua patientie de q̄ patientia
dicunt p̄ba p̄p̄. ita. **I**n patientia v̄ia rē.

Ber. De scis Gorgo. et Doro.

Secunda est consideratio prope aditiois. In Hier. xij. die dñs. Uideret volu metipos. Tradent em vos in pccis et in synagogis vapulabitis etc. qñ innuens q supius consideratio valet plurimū ad patientē sustinēda tormenta. Debet autē esse binōi consideratio triplex.

Prima est consideratio corporalis vilitatis.

Secunda est spūalis dignitatis

Tertia est totalis necessitatis

Prima est consideratio corporalis vilitatis. Job. xxv. Hō putredo et filius bovis p̄mis. Hecibi. Quid ḡ mirū si martyres hoc considerantes p̄ tali ac tanto dño q̄lis est dñs corpus qd̄ nihil aliud est q̄ faccus stercoz et cibū p̄mū martyrio exponēbant Lu. xj. Ne terreamini ab his q̄ occidunt corp̄.

Secunda est consideratio spūalis

dignitatis. s. q̄ ad aiā q̄ vitz ē ad imāginē dei facta: et ad dei visionē et fructiōnē ordiata Aug. Nobil' creatura ē aiā q̄ ad visionē et fructiōnē dei creata ē. Hec ille. Ad mirū igit si glōsi martyres vilitatē corp̄is et aiē dignitatē attendentes corp̄is tormēt' subiecerūt vt aiā salua fieret. S; deu beu multi sunt sic rustic' qdā q̄ vadens ad vnum ocreas vilissimas portabat sup humeros suos mag' volēs nudos ledere pedes q̄ ocreas. Bern'. Sic stulti existimatores de minimis maximā: et de maximis minimā curā gerunt

Tertia est consideratio totalis

necessitatis. Bern'. In campo certaminis sum' vbi q̄ plagā vel liuorē non sustinuerit miles ingloriosus apparebit. In huius mundo tot emergunt aduersa: tot iminent tribulationes: infirmitates: desolationes: et molestie: q̄ hō vell. nolit h̄ sustinere: sic nauis in medio maris yndiq; p̄ celloso fluctib; agit' et p̄cutit: nec est i potestate gubernatoz sedare seuitā tēpestatis. Sum' qd̄em int' sumā pacē et sumā afflictionē p̄stituti. i. int' celū et infernū: s; vniuersos localit' sum' inferno. oportet q̄ nos pati velim' nolim'. Si patient' qd̄e: multū meremur et leu' sustinem'. si impatient' subito nun' oportet pati et meritū pdim' atq; laborē aggrauam' q̄ doloze et deu of

fendim'. Vide ḡ qm̄ patientia d̄ necessitate facit p̄tū. In Judith. viij. Qui tērationes nō suscepit cū timore dñi et impatiētia sua et impopertū murmuratōis sue p̄ dñm pulerunt exterminati sūt ab extermīnatoze et a spentib; periclitant. Hec ibi. Deben' insup' considerare qm̄ oia aduersa ex diuina dispositōe et b̄nplacito dei pueniunt cui nullaten' fas ē resistere. Hec. xij. Non ē q̄ tue resistere possit voluntat'. Ideo oportet velimus nolimus pati. Hec breoz. r. Patientia vobis necessaria v̄o lūnarē dei faciētes reportet' p̄missionem. Hec itaq; considerātes glōsi martyres attendētes etiā corporalis mortis necessitatē inuitabilē. ij. Regū. xij. Des morimur. S; oia tormenta patientissime sustinuerūt et morte corp̄ale nullaten' timuerūt: s; ad eā libent' se obtulerūt vt sic ex bona voluntate facerēt sibi meritū: qd̄ ex natura erat aliqñ sustinere necessariū. S; cantat ecclesia de ipis. Terroze victo seculi penitēz sp̄ritus corp̄is mort' sacre cōpendio vita b̄nā possident. Ex pdicta igit triplici consideratiōe inducti sūt martyres et nos eoz cōp̄lo parit' puocari debem' ad patientiā aduersis vt sic aias nras possidere valeam' iuxta p̄bū dñi d. In patientia via zc.

Tertia est consideratio fructuose reportatiōis. Hec. xij. Dis disciplina q̄dem in p̄nti videt eē nō gaudij sed merorū. fructū autē pacatissimū exercitaz p̄ eā reddet iusticie. et Lu. vij. Qui corde bono audietes p̄bū retinet: fructū afferūt in patientia. Est autē p̄cipue triplex patientie fructus.

Primum est sciential' mūdicie

Secūds est triumphal' victorie

Tertius est eternal' glorie.

Primum est fruct' sciential' mūdicie Est ei ipa patientia purgatiua. Tobie. ij. In t̄p̄ tribulatiōis p̄tā dimitte b̄n' q̄ inuocat te. Aug. Qd̄ lima ferro: qd̄ fornat auro: qd̄ flagellū grano: h̄ facit tribulatiō hōi iusto. Un' sc̄i martyres in fornace tormētōz oino purgati sūt. sic q̄ stati anie eoz a corp̄ib; exūtes in paradisu euolauerūt. Un' de Aug. q̄ iuriā facit martyri q̄ otarp martyre. Sap. ij. Tanq; auz i fornace p̄bauer illos: et qñ holocausti hostiā accepit

illos. Et nos itaq; aduersa oia sustinere de
bem? patientiā q̄ pctōz nōz purgatiua
di. illō michē. viij. Trā dñi portabo qm̄
peccauit ei. z oia pctis nris attribuentes

Scōs ē fruct? triūphalis

victorie. Vñ bñ dī: Mobile vincēdi gen? ē
patiētia. vicit q̄ patit/ si vis vincere: disce
pati. Per patiētiā q̄ppe p̄cipue vicit hō se/
ipm̄. i. animi sui ipetū. Bre. Vñoz ē victo
ria vides expugnare: qz sūt extra q̄ vincit.
ma? ē ar qd̄ p̄ patiētiā vicit: qz ip̄e a se anti/
mus supat. Hec ille. Jō bñ dī dñs. In pa.
y. p. 7c. Et sup illō iob. iij. Vbi ē fortitu?
dō tua: dī glo. Qui se vicit Jōia fort? est.
Scti igit martires p̄ patiētiā vicerūt tyrā
nos mudū z tormēta. Vñ cantat ecclia in
hymno bñi amb. Sctōz merit? z c. nā gli/
sūt anim? p̄mere cātib? victōz gen? opti/
mū z c. seq̄. Cedūt gla. mo. bi. nō mur. re.
nō q̄. h. cor. ta. m. bñ cō. cō. pati.

Terti? est fruct? eternalis

glie. Dar. v. c. Bti q̄ p̄secu. pa. p̄ iustici.
qm̄ ip̄. ē reg. ce. Jbidē. Bti est? cū maledi
kerit z c. seq̄. gaudete i illa die z exultate
qm̄ mer. Na copiosa ē i cel. et Jā. j. Brūs
vir q̄ suffert tenta. qm̄ cū p̄bat? fuc. accipi.
oto. vi. z c. Sic itaq; ex p̄sideratiōe glie
reptomisse fortissimi fuerūt atq; p̄stantissi/
mi glōsi martires in tormētis sustinēdis
ifficta sūt his sctis martirib? Borge. z do
ro. mlta quissima tormēta. P̄uo nāq; fue
rūt nudati z suspēsi z flagri. toro corpe la/
mati. Et vilerib? tā pelle nudat? depositi
z oculeo aceto z sale sunt p̄fusi. Debinc su
pra craticulā affati. postmodū in patibulo
laq̄is appēti vbi cū diuina p̄ure aliquādiu
viverēt: gladijs leralib? sūt p̄fossi: debinc cor
pora eoz ser? z auib? exposita: s; tñ itacta:
sūt a chrīanis collecta z honorifice sepulta
Vñ dē legēdas. In his itaq; tā crudelib?
tormētis ip̄ patiētiā fuit. Jō bñ dī de eis
dī i hymno. Audata p̄dēt viscera sāguis
sacrat? fūdif s; p̄manēt immobiles vite pen
nis grā. Et itez in Rñ. Baudēt in cel? aie
sctōz q̄ ch̄i velti glā sūt secuti: z qz p̄ eius
amore sanguies sūi fudēt sō cū ch̄o exul
tāt sine fine. Sic igit exēplo sctōz martyz
p̄sideratiōe future glie patient? tolerare
debem? q̄cūq; aduersa. qz yr. dī. Sic. Spes

p̄mij m̄nuit vim flagelli. et Ro. viij. Et
stimo q̄ nō sint p̄digne passiōes hui? t̄pis
ad futurā glāz q̄ reuelabit i nob. Et p̄dī
ctis itaq; p̄sideratiōib? exēplo bñōz marty
rū discam? s; in oib? aduersis patiētiā h̄re
yt sic ai as nras possidētes mereamur tan
dem ad glāz vere patientie reptomissā cū
bñis martirib? puenire felicit: Amen.

De bñō Mattheo aplo et
euangelista. Sermo

Vidit Jesus

Mattheum. Matthei. ix. Trā
plet est dei visio. Prima est vi
sio vniuersalis contemplatiōis. Prouer/
bia. xv. In oī loco oculi dñi p̄tēplāt bonos
z malos. z Heb. iij. Via nudat apta ocu
lis ei?. Scōs ē visio penal? cōmuniōis.
ps. Vult? dñi sup faciem. mala yr p̄dat de
terra mēoria eoz. Eccl. v. In pctōres reser
cit ira ei?. Tertia ē visio sp̄ialis miserati
ōis. ps. Oculi dñi sup iustos. Hecū etiā su
p tā iustificatos sūt oculi miseratiōis dñie s;
z sup pctōres p̄uertēdos. Lu. xij. Suspi
tens iesus vidit zacheū. Sic etiā dicit p̄ba
pposita q̄ vidit iesus mattheū. Vidit inq;
etiā tā oculo corpali q̄ sp̄iali vitz oculo sue
miseratiōis. Et h̄ p̄cipue triplr.

Primo in ipi? vocatiōe gratiosa
Secōdo in vocatiōis executiōe p̄uosa
Tertio i executiōis approbatiōe glōsā.

Primo vidit iesus mattheū oculo mie
P̄destinauit hos z vo. In vocatiōe
aut bñi matthei ostēdit p̄cipue dñs triplm̄
cem iue miseratiōis dulcedinē

Prima est dulcedo appropinq̄tionis.
Secōda est dulcedo respectiōis.
Tertia est dulcedo allocutiōis.

Prima ē dulcedo appropi

quōis. qz vitz ip̄e dñs ad mattheū accessit
Vñ dī: Dar. ix. Cū transiret inde iesus. s.
per locū vbi erat mattheus. Felix cui dñs
appropinq̄uat. Tum qz dñs eum illumi
nabit quia lux est. Jōa. viij. Ego sum lux
mundi. Tum quia eū in amore inflamma
bit quia ignis est. Heb. xij. Deus noster
ignis consumens est. Et Malach. ij. Ip̄e
cū q̄t ignis cōflās. Cū qz ip̄m̄ iustificabit

